

Notitie : Quickscan flora en fauna De Eekelaar te Chaam

Datum : 25 februari 2016
Opdrachtgever :
Projectnummer : 211x06719
Opgesteld door : Ineke Kroes

Bij ruimtelijke planvorming is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is in Nederland vastgelegd in respectievelijk de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Flora- en faunawet (FF-wet). Deze wetten vormen een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet heeft betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde Natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit het Brabants Natuur Netwerk (voormalig EHS) en Groenblauwe Mantel zijn ruimtelijk vastgelegd in de Verordening Ruimte. Het Brabants Natuurnetwerk is een robuust netwerk van natuurgebieden en tussenliggende verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit bestaande natuurgebieden, nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. Ook de beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de het Brabants Natuurnetwerk. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, op een aantal vissen, libellen en vlinders, op enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten (uit de groepen kevers, mieren, schelp- en schaaldieren) en op een honderdtal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade

aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met de juridisch zwaarder beschermde soorten uit 'tabel 2', de bijlage 1 soorten van het besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten, de soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tezamen tabel 3) en met alle vogels. Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten is het nest, inclusief de functionele leefomgeving, jaarrond beschermd. Dit zijn een aantal roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten').

Tenslotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten')

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op dan dient er gekeken te worden of er passende maatregelen getroffen kunnen worden om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de 'Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van LNV van september 2009.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is in juni 2014 en op 9 april 2015 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een Flora- en faunawet vooronderzoek) uit het Vleermuisprotocol versie 25 maart 2013. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare gegevens, zoals algemene verspreidingsatlassen en enkele internetsites waar onder www.telmee.nl. Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Beschrijving van het plangebied

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Dorpsstraat te Chaam, in de bebouwde kom aan de doorgaande weg. De Amersfoortcoördinaten van het midden van de locatie zijn $X=118.394$, $Y=390.854$. De ligging van het plangebied is te zien in onderstaande afbeeldingen (figuur 1 en 2).

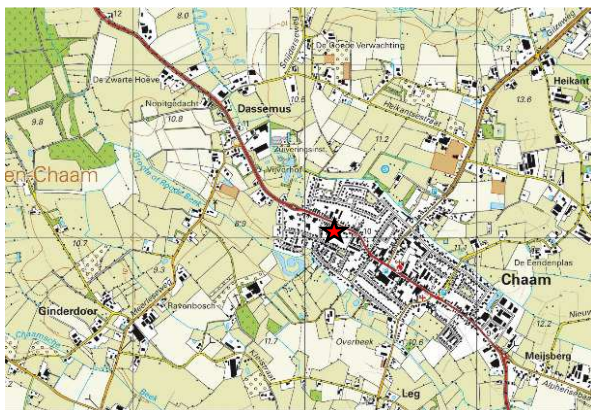

Fig. 1. Ligging van het plangebied (rode ster)

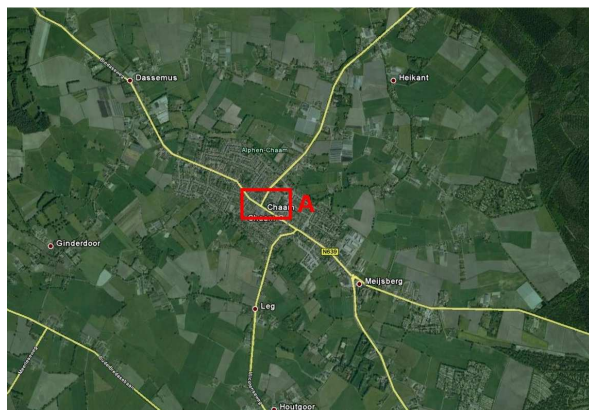

Fig. 2. Ligging van het plangebied (rood omlijnd)

Fig 3, Ligging van het plangebied, (rood omlijnd) detail van fig 2,

Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de doorgaande weg in Chaam, in het centrum van het dorp, tussen het plein Brouwerij en de Kapelstraat. Het plangebied bestaat uit de adressen Dorpsstraat 41 t/m 49,

garageboxen aan de Kapelstraat en Kapelstraat 1, 3 en gedeeltelijk 5, ofwel een voormalig pand van de Rabobank, vijf woningen, drie garageboxen, een schoonheidssalon, een parkeerplaats op een binnenpleintje en een deel van een achtertuin. Op het binnenpleintje achter de Rabobank is deels de parkeerplaats met daarnaast een tamelijk diep uitgegraven gat waar momenteel water in staat en waar zand en puin omheen ligt. Foto's 1 t/m 6 geven een impressie van het plangebied.

Foto 1. Woning aan de Dorpsstraat 43

Foto 2. Voormalige Rabobank aan de Dorpsstraat 45 en 47

Foto 3. Woning aan de Dorpsstraat 49

Foto 4. Woningen aan de Kapelstraat 1 en 3 met op de achtergrond de garageboxen aan de Kapelstraat

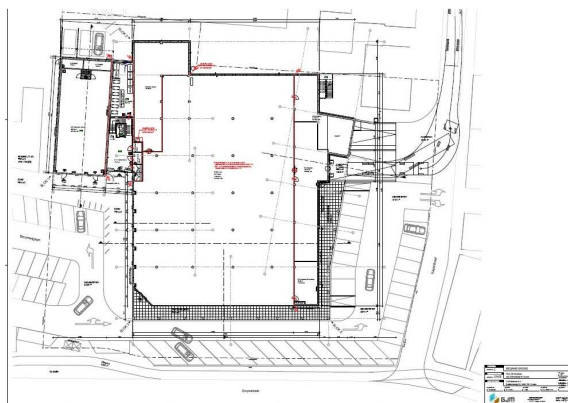
Foto 5. Uitgegraven gat op het binnenpleintje, met zandhopen er omheen en met water gevuld

Foto 6. Overzicht van het binnenpleintje achter de Rabobank.

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft de sloop van alle aanwezige panden binnen het plangebied. De gesloopte panden maken plaats voor een gebouw met ruimte voor centrumfuncties op de begane grond en appartementen op de verdieping. Er zullen bomen gekapt worden, struweel en vegetatie verwijderd worden, en er zal grondwerk worden verzet. Figuur 4 geeft een impressie van de (mogelijke) toekomstige situatie.

Figuur 4 Toekomstige gewenste situatie van het plangebied

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Ulvenhoutse bos ligt op 6 kilometer afstand. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de ontwikkeling zijn effecten op voorhand uitgesloten. In de planvorming hoeft derhalve verder geen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt buiten het Brabants Natuur Netwerk (voormalig EHS) en tevens buiten de Groen-blauwe Mantel zoals deze is vastgesteld op de kaart van de Verordening Ruimte. Gezien de ligging buiten de begrensde planologische gebiedsbescherming zal hiervoor in de planvorming verder geen rekening gehouden hoeven te worden.

Toetsing Flora- en faunawet

Vaatplanten

Het plangebied bestaat grotendeels uit bestrating en een paar kleine, goed onderhouden privé-tuinen. In het binnenplaatsje achter het Rabobankgebouw groeien wat algemene pionierssoorten en er zijn een paar lage hagen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten planten hierin aangetroffen. Het plangebied vormt geen geschikte standplaats voor beschermde soorten. Het merendeel van het plangebied is bestraat, en de privé-tuinen worden intensief beheerd. Negatieve effecten voor planten worden op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen sporen gevonden van strenger beschermde grondgebonden zoogdieren. Het plangebied leent zich ook niet voor strenger beschermde zoogdieren. Mogelijk kunnen algemeen beschermde grondgebonden zoogdieren van tabel 1 (veldmuis, etc.) van het plangebied gebruik maken. Overige strenger beschermde soorten (tabel 2 en 3) zijn niet uit de omgeving bekend en worden tevens niet verwacht voor te komen binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Voor de genoemde soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om

voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van meerdere soorten vleermuizen (allen zwaar beschermde soorten van tabel 3) waaronder gewone dwergvleermuis. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van potentiële vaste verblijfplaatsen voor vleermuizen binnen het plangebied. Er zijn voor vleermuizen mogelijk geschikte potentiële vaste verblijfplaatsen aanwezig. Er zijn gebouwen binnen het plangebied met open stootvoegen of openingen geschikt voor vleermuizen. Er zijn geen bomen en struiken aanwezig op het plangebied, en er is geen noemenswaardige lijnbeplanting. Er is water aanwezig. Op het binnenplaatsje is een diepe kuil waar stilstaand water in staat. Er is geen essentieel foerageergebied aanwezig.

Effectenbeoordeling

Er is geen essentieel foerageergebied aanwezig en er zijn ook geen vliegroutes. Er zijn wel gebouwen met open stootvoegen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen zoals de gewone dwergvleermuis. Negatieve effecten voor vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten. Onderzoek naar vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is noodzakelijk.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het plangebied enkele soorten vogels waargenomen waaronder enkele zangvogels en een houtduif. In de tuinen en de hagen op het binnenplaatsje kunnen algemene soorten zoals bijv. merel tot broeden komen.

Nestlocaties van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Het plangebied vormt echter mogelijk wel leefgebied van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (waarvan ook het leefgebied/de functionele leefomgeving beschermd is) die bekend zijn uit de omgeving en die daar tot broeden kunnen komen, zoals gierzwaluw en huismus. De daken van de huizen aan de Dorpsstraat en Kapelweg lenen zich voor gierzwaluw of huismus.

Effectenbeoordeling

Het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van het leefgebied van enkele in de omgeving broedende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals gierzwaluw of huismus. Negatieve effecten voor vogels met jaarrond beschermde nesten kunnen niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van huismus en gierzwaluw is noodzakelijk.

Voor de voorgenomen ontwikkeling zal vegetatie worden weggehaald. De nesten van vogelsoorten die hierin kunnen broeden zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden. Door werkzaamheden buiten deze broedperiode uit te voeren, wordt het risico op verstoring van broedsels sterk verminderd.

De broedperiode verschilt per soort en soms ook per jaar en in het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Indien op een locatie geen broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op aanwezige legsels of nestjongen en indien deze

aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen, worden negatieve effecten voor vogels uitgesloten.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig behalve het water in de kuil op de binnenplaats. Deze kuil ligt zeer geïsoleerd, en is recentelijk ontstaan na graafwerkzaamheden (zie foto 5). De aanwezigheid van vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën is om die reden redelijkerwijze uit te sluiten. Het plangebied is voor het grootste deel geasfalteerd, het leent zich niet voor strenger beschermde amfibieën. Negatieve effecten voor beschermde amfibieën zijn uit te sluiten. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (tabel 1 soorten).

Het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor reptielen. Negatieve effecten voor reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Effectenbeoordeling

Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Voor beschermde ongewervelde soorten heeft het plangebied geen waarde door het ontbreken van geschikt biotoop zoals het ontbreken van geschikte waardplanten. Het voorkomen van beschermde ongewervelde soorten binnen het plangebied is daarmee met voldoende zekerheid uit te sluiten.

Conclusie en aanbevelingen

- Het voorkomen van de gewone dwergvleermuis (tabel 3) is uit de directe omgeving bekend. De bebouwing leent zich voor vleermuizen. Negatieve effecten voor vleermuizen kunnen niet worden uitgesloten. Onderzoek naar vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is noodzakelijk.
- Binnen het plangebied zijn mogelijk nesten aanwezig van de gierzwaluw en/of huismus. Van deze soorten zijn de nesten jaarrond beschermd (alsmede het functionele leefgebied waarin de nesten gelegen zijn). Met de sloop van de bebouwing kunnen mogelijk nestplaatsen verloren gaan. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen of er nestplaatsen van huismus en/of gierzwaluw aanwezig zijn binnen het plangebied.
- Binnen het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de opgaande vegetatie. De nesten van vogelsoorten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode. Het is in de praktijk niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van deze nesten in deze periode. Voor de binnen het plangebied voorkomende vogelsoorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Door het uitvoeren van werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren en/of door inspectie voor aanvang van werkzaamheden op de aanwezigheid van broedende vogels, kunnen negatieve effecten voorkomen worden.
- Binnen het plangebied zijn geen zwaardere beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vissen, amfibieën, reptielen en overige ongewervelden (zoals bijv. zeld-

zame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.

- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Er zijn in dit geval hiervoor echter geen specifieke maatregelen nodig.